Αξιολόγηση επενδυτικού κινδύνου σε έντοκα γραμμάτια και ομόλογα

Η αξιολόγηση επενδυτικού κινδύνου δεν αφορά μόνο την ερώτηση αν μια επένδυση είναι «ασφαλής» ή «επικίνδυνη». Αφορά το αν ο κίνδυνος που αναλαμβάνεται ταιριάζει με τον στόχο, τον χρόνο και την ανάγκη ρευστότητας του επενδυτή. Σε χαρτοφυλάκια με έντοκα γραμμάτια και ομόλογα, η διάκριση αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί διαφορετικά χρεόγραφα μπορεί να φαίνονται παρόμοια, ενώ αντιδρούν διαφορετικά σε μεταβολές επιτοκίων, πιστωτικών συνθηκών και συνθηκών αγοράς.

Με απλά λόγια, η αξιολόγηση επενδυτικού κινδύνου είναι η συστηματική εξέταση των τρόπων με τους οποίους μια επένδυση μπορεί να αποδώσει λιγότερο από το αναμενόμενο ή να προκαλέσει απώλεια κεφαλαίου. Δεν σημαίνει ότι κάθε πιθανότητα απώλειας πρέπει να αποφεύγεται. Σημαίνει ότι ο επενδυτής γνωρίζει ποιους κινδύνους αναλαμβάνει, για ποιον λόγο τους αναλαμβάνει και τι μπορεί να συμβεί αν οι συνθήκες αλλάξουν.

Τι εξετάζει πραγματικά η αξιολόγηση

Στα έντοκα γραμμάτια και τα ομόλογα, ο κίνδυνος δεν είναι μία ενιαία έννοια. Ο επενδυτής μπορεί να αντιμετωπίσει κίνδυνο επιτοκίου, όταν οι αποδόσεις της αγοράς μεταβάλλονται και η τιμή ενός ομολόγου κινείται αντίστροφα. Μπορεί επίσης να υπάρχει πιστωτικός κίνδυνος, δηλαδή η πιθανότητα ο εκδότης να καθυστερήσει ή να μην καταφέρει να τηρήσει τις υποχρεώσεις του. Υπάρχει ακόμη ο κίνδυνος ρευστότητας, που αφορά τη δυσκολία πώλησης ενός τίτλου σε λογική τιμή τη στιγμή που χρειάζεται.

Η αξιολόγηση κοιτά επίσης τη διάρκεια. Ένα χρεόγραφο με μεγαλύτερη λήξη είναι συνήθως πιο ευαίσθητο στις αλλαγές επιτοκίων από ένα βραχυπρόθεσμο. Αυτό δεν το καθιστά απαραίτητα κακό. Απλώς σημαίνει ότι η απόφαση πρέπει να συνδέεται με τον χρονικό ορίζοντα του επενδυτή. Όσα περισσότερα χρόνια μπορεί να διατηρήσει κάποιος μια θέση, τόσο περισσότερο χώρο έχει να απορροφήσει βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις, εφόσον δεν χρειάζεται το κεφάλαιο άμεσα.

Σε αυτό το σημείο έχει νόημα να γίνει διάκριση ανάμεσα στην ανοχή και στην ικανότητα ανάληψης κινδύνου. Η ανοχή σχετίζεται με το πόσο άνετα νιώθει κάποιος με τις διακυμάνσεις. Η ικανότητα σχετίζεται με το αν μπορεί οικονομικά να τις αντέξει. Η HellasFin ανοχή στον κίνδυνο μπορεί να χρησιμεύσει ως σημείο αναφοράς για να τεθεί το ζήτημα με καθαρό τρόπο, χωρίς η απόφαση να βασίζεται σε μια γενική εντύπωση περί ασφάλειας ή σε μια στιγμιαία κίνηση της αγοράς.

Ο ρόλος της διαφοροποίησης

Η διαφοροποίηση δεν εξαλείφει τον κίνδυνο. Μειώνει την εξάρτηση από έναν μόνο εκδότη, μία λήξη ή μία κατηγορία τίτλων. Σε ένα χαρτοφυλάκιο που βασίζεται σε έντοκα γραμμάτια και ομόλογα, η κατανομή μπορεί να γίνει με βάση διαφορετικές λήξεις, διαφορετικούς εκδότες και διαφορετικό βαθμό ευαισθησίας στα επιτόκια. Στόχος δεν είναι να βρεθεί η τέλεια αναλογία για όλους, αλλά να υπάρχει λογική συνέπεια ανάμεσα στους στόχους και στη σύνθεση.

Ένας επενδυτής που χρειάζεται χρήματα σε λίγους μήνες θα δώσει συνήθως μεγαλύτερη έμφαση στη ρευστότητα και στη σταθερότητα της αξίας. Ένας άλλος με μακρύτερο ορίζοντα μπορεί να δέχεται μεγαλύτερες διακυμάνσεις, εφόσον η συνολική στρατηγική του το δικαιολογεί. Η ίδια επένδυση μπορεί να είναι κατάλληλη για τον ένα και ακατάλληλη για τον άλλο, όχι επειδή άλλαξαν τα χαρακτηριστικά της, αλλά επειδή άλλαξε το πλαίσιο στο οποίο κρίνεται.

Πώς γίνεται η πράξη στην καθημερινή λήψη αποφάσεων

Η αξιολόγηση επενδυτικού κινδύνου λειτουργεί καλύτερα ως επαναλαμβανόμενη διαδικασία και όχι ως μία φορά έλεγχος πριν την αγορά. Οι συνθήκες αλλάζουν. Τα επιτόκια κινούνται, οι προσδοκίες διαμορφώνονται διαφορετικά και η προσωπική κατάσταση του επενδυτή μπορεί να μεταβληθεί. Ένα χαρτοφυλάκιο που είχε νόημα πριν από ένα διάστημα μπορεί να χρειάζεται επανεξέταση, όχι επειδή «χάλασε», αλλά επειδή δεν εξυπηρετεί πια τον ίδιο σκοπό.

Πρακτικά, η διαδικασία ξεκινά με τον προσδιορισμό του στόχου. Άλλος στόχος είναι η διατήρηση κεφαλαίου για άμεση χρήση και άλλος η σταδιακή δημιουργία ενός χαρτοφυλακίου με έντοκα γραμμάτια και ομόλογα. Στη συνέχεια εξετάζεται ο χρόνος που μπορεί να δεσμευτεί το κεφάλαιο και το περιθώριο ανοχής στις διακυμάνσεις. Ακολουθεί η επιλογή τίτλων με βάση τα χαρακτηριστικά τους, όχι μόνο με βάση την απόδοση που φαίνεται ελκυστική εκείνη τη στιγμή.

Η απόδοση από μόνη της δεν αποκαλύπτει ολόκληρη την εικόνα. Υψηλότερη απόδοση μπορεί να συνοδεύεται από μεγαλύτερη ευαισθησία, πιο μακρινή λήξη ή πιο αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο. Η σύγκριση πρέπει να γίνεται με όρους ίδιου κινδύνου. Διαφορετικά, η επιλογή μπορεί να μοιάζει λογική στην επιφάνεια, αλλά να οδηγεί σε ένα χαρτοφυλάκιο που δεν αντέχει στις αλλαγές της αγοράς ή στις ανάγκες του επενδυτή.

Τι πρέπει να προσέχει ο αναγνώστης

Ένα συχνό λάθος είναι η σύγχυση ανάμεσα στην ονομαστική αξία ενός τίτλου και στην τρέχουσα αξία του. Η ονομαστική αξία δείχνει τι θα επιστραφεί στη λήξη, εφόσον τηρηθούν οι όροι. Η τρέχουσα τιμή όμως κινείται πριν από τη λήξη. Αν ένας τίτλος πωληθεί νωρίτερα, το αποτέλεσμα μπορεί να διαφέρει από την τελική απόδοση που φαινόταν στην έκδοση. Αυτό δεν είναι απαραίτητα πρόβλημα, αλλά πρέπει να είναι κατανοητό πριν ληφθεί απόφαση.

Άλλο σημείο που χρειάζεται προσοχή είναι η συγκέντρωση. Ακόμη και σε προϊόντα που θεωρούνται συντηρητικά, η υπερβολική εξάρτηση από έναν εκδότη ή μία λήξη περιορίζει την ευελιξία. Η κατανομή δεν χρειάζεται να είναι περίπλοκη για να είναι χρήσιμη. Αρκεί να εξηγείται με απλά λόγια γιατί υπάρχει κάθε θέση και ποια είναι η λειτουργία της μέσα στο σύνολο.

Η HellasFin ανοχή στον κίνδυνο μπορεί επίσης να βοηθήσει ώστε η συζήτηση να μείνει στο επίπεδο της προσωπικής καταλληλότητας και όχι της γενικής σύγκρισης αποδόσεων. Άλλωστε, η ανάληψη κινδύνου δεν είναι συνώνυμο της τόλμης ούτε της αποφυγής. Είναι ζήτημα αντιστοίχισης. Όταν ο κίνδυνος κατανοείται, η απόφαση γίνεται πιο ήρεμη και πιο συνεπής με τον στόχο.

Τι σημαίνει αυτό για τον επενδυτή

Για τον αναγνώστη, η χρήσιμη απάντηση δεν είναι ένας γενικός κανόνας τύπου «κράτα μόνο βραχυπρόθεσμα» ή «προτίμησε τα μεγαλύτερα επιτόκια». Η χρήσιμη απάντηση είναι να γνωρίζει ποιες ερωτήσεις πρέπει να κάνει πριν επιλέξει. Πόσος χρόνος μπορεί να δεσμευτεί; Τι θα συνέβαινε αν η τιμή κινηθεί αντίθετα από την πρόβλεψη; Υπάρχει ανάγκη πρόωρης πώλησης; Ο εκδότης και οι όροι του τίτλου είναι κατανοητοί; Οι απαντήσεις σε αυτά τα ερωτήματα δίνουν πιο καθαρή εικόνα από έναν απλό συγκριτικό πίνακα αποδόσεων.

Η παρακολούθηση του επενδυτικού κινδύνου βοηθά επίσης να μην παίρνονται αποφάσεις με βάση την ένταση μιας ημέρας. Οι αγορές κινούνται και οι τίτλοι μπορούν να παρουσιάσουν διακυμάνσεις χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η μακροπρόθεσμη λογική τους άλλαξε. Το αντίθετο συμβαίνει επίσης. Μια θέση μπορεί να φαίνεται σταθερή για καιρό, αλλά να έχει χάσει τη σχέση της με τον στόχο λόγω αλλαγής λήξης, ρευστότητας ή πιστωτικών δεδομένων. Η τακτική επανεξέταση κρατά τη στρατηγική κοντά στις πραγματικές ανάγκες.

Η αξιολόγηση επενδυτικού κινδύνου, λοιπόν, δεν είναι θεωρητικό άσκημα. Είναι πρακτικό εργαλείο για να μετατραπεί μια γενική επιθυμία για επένδυση σε συγκεκριμένη απόφαση. Όταν συνδέεται με την ανάγκη δημιουργίας και διαχείρισης χαρτοφυλακίων με έντοκα γραμμάτια και ομόλογα, δείχνει ποιος συνδυασμός λήξεων, εκδοτών και ευαισθησίας στα επιτόκια έχει νόημα για τον καθένα. Η αξία της δεν βρίσκεται στην εξαφάνιση κάθε κινδύνου, αλλά στην επίγνωση του κινδύνου που πράγματι αναλαμβάνεται.

HellasFin στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης Twitter LinkedIn Facebook

Instagram YouTube Telegram